

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

2019

Препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
I. ВЪВЕДЕНИЕ	3
II. ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА.....	4
1. Формални препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика.....	4
2. Неформални препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика...	11
III. ПРИЛОЖЕНИЯ	13

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ е разработен в изпълнение на договор №BG05SFOP001-2.009-0066-C01-04 между „Фондация за прозрачни регламенти“ (Възложител) и „ФРМС Консулт“ ЕООД (Изпълнител) по проект BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във ваши ръце“ с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз, чрез Европейския социален фонд.

Договорът е сключен в изпълнение на Дейност №4 от проекта, която предвижда да бъде разработен документ с препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика. Документът с препоръките отразява желаната визия за повишаване участието на гражданите в публичните политики, съобразно набелязаните в предходните дейности по проекта слаби страни и проблеми. В резултат на направеното социологическо проучване в Дейност №1, подбраните добри практики в Дейност №2 и разработените анализи и модели в Дейност №3, където са набелязани основните проблеми, пречки и слаби страни по отношение включването на гражданите във формулирането, изпълнението и мониторинга на регионалните политики, са предложени препоръки за повишаване участието на гражданите в регионалното управление през следващия програмен период 2021-2027 г. за изготвянето на стратегическите документи. Документът с препоръки няма императивен характер. Целта е да се намери реалното им приложение в практиките на областните и общинските администрации, за да се постигне отразяване на общественото мнение във всеки един стратегически документ и да се прецени какви са очакванията на обществеността от конкретната политика и какви биха били политическите, икономическите и социалните последици от въвеждането в действие на определен документ, стратегия, план и др. Предвидено е областните и общинските администрации и структури на гражданското общество да се запознаят с дадените препоръки и да ги дискутират по време на две следващи публични събития по проекта - широк обществен форум (Дейност №6 по проекта) и „Инкубатор за идеи“ (Дейност №7 по проекта), след което препоръките ще бъдат ревизирани и предложени за вземане на управленски решения и законодателни инициативи.

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

II. ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО УЧАСТИЕ В ПРОЦЕСИТЕ НА ФОРМУЛИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА

Данните от социологическото проучване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика в Южен централен район (Дейност №1 по проекта) и задълбочено разработените анализи, модели и препоръки за подобряване на това участие (Дейност №3 по проекта) дават всички основания в настоящия документ препоръките за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика да бъдат сведени до две групи:

- Формални препоръки;
- Неформални препоръки.

1. Формални препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика

Формалните препоръки опират до факта, че вече има изградени необходимите закони, нормативни и технически предпоставки за широко гражданско участие в процеса на стратегическо планиране и изпълнение, но те не се използват ефективно.

Гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика е регламентирано в:

- Закона за регионалното развитие (ЗРР);
- Правилника за прилагане на Закона регионалното развитие (ППЗРР);
- Методическите указания за разработване и прилагане на Областни стратегии за развитие (ОСР);
- Методическите указания за разработване и прилагане на Общински планове за развитие (ОПР) и Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР);
- [Стандартите за обществени консултации](#) – обявени в Портала за обществени консултации на Министерски съвет (МС) –

<https://www.strategy.bg/StaticPages/CalculatingManual.aspx?guidanceType=2§ionName=ManualPurpose>

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Задължение на администрацията (областна и общинска) е да прилага стриктно разпоредбите на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, където са регламентирани следните задължения на органите на местната и регионалната власт по отношение на публикуването на информация в страницата на администрацията в интернет и в Портала за обществени консултации:

Чл. 5, ал. 5 Стратегиите и плановете за регионално и местно развитие се публикуват в портала за обществени консултации на Министерския съвет преди приемането им от компетентния орган.

Чл. 28, ал. 2 Областната стратегия за развитие и решението на областния съвет за развитие за нейното приемане се публикуват на страницата на областната администрация в интернет и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

Чл. 29, ал. 4 Междинният и окончателният доклад от изпълнението на областната стратегия за развитие се публикуват на страницата на областната администрация в интернет и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

Чл. 37, ал. 2 Общинският план за развитие и решението на общинския съвет за неговото приемане се публикуват на страницата на общината в интернет и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

Чл. 42, ал. 2 Докладите за резултатите от междинната и последващата оценка на изпълнението на общинския план за развитие се публикуват на страницата на общината в интернет и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

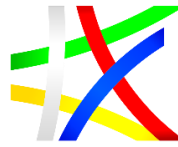
Чл. 91, ал. 5 Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на ОПР/ИПГВР е публичен и се оповестява на страницата на общината в интернет.

Новите МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩИНСКИ ПЛАНОВЕ ЗА РАЗВИТИЕ (ОПР) И ИНТЕГРИРАНИ ПЛАНОВЕ ЗА ГРАДСКО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ (ИПГВР) ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г. поставят още по-високи изисквания за гражданско участие в процеса на стратегическо планиране и изпълнение. **ОПР и ИПГВР** следва да бъдат разработени в съответствие с

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027 г. и да допринасят в максимална степен към **цел на политиката 5 „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“**.

Документът (ОПР/ИПГВР) се разработва съгласно следната структура, където прави впечатление акцентът, който се поставя върху **гражданското участие в процеса на стратегическото планиране:**

Част I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната територия;

Част II. Цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027;

Част III. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ОПР/ИПГВР при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност;

Част IV. Определяне на приоритетни зони за въздействие;

Част V. Програма за реализация на ОПР/ИПГВР и описание на интегрирания подход за развитие;

Част VI. Мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптация към вече настъпилите промени;

Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ОПР/ИПГВР;

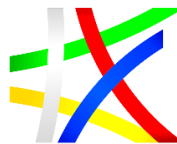
Част VIII. Предварителна оценка.

Указано е, че методиката за изготвяне на *Част I. „Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната територия“*, освен документално проучване на база наличните източници на информация, следва да включва и **теренни проучвания** (на място, чрез анкети или фокус групи) на специфичните характеристики на отделните територии, населени места или части от тях, чрез които следва да се съберат данни или информация, за които няма налични официални източници, но са важни за

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

идентифициране на основните процеси, които протичат на съответната територия, както и за разкриване на нейния специфичен потенциал за развитие.

С цел да се осигури прилагането на принципа за партньорство и сътрудничество в максимална степен, в новата структура на документа е предвидена една много сериозна *Част III. „Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ОПР/ИПГВР при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност“*. Общината следва да разработи **комуникационна стратегия**, която да гарантира прилагането на принципа на партньорство и да осигури прозрачност на процеса по изготвяне и реализация на плана чрез одобрение, изпълнение и проследяване на набор от подходящи мерки и действия.

Комуникационната стратегия трябва да се фокусира върху идентифицирането и включването на заинтересованите страни и гражданското общество чрез подходящи форми, включително кампании за формулиране на проектни идеи, които да бъдат включени в програмата за реализация на плана. Важно е да бъде стимулиран **подходът „отдолу-нагоре“** при идентифициране на нуждите, потенциала за развитие и възможните решения. Определянето на целите и приоритетите на плана и на мерките, чрез които ще се реализират тези цели и приоритети, не трябва да бъдат единствено инициатива и ангажимент на общинската администрация, а следва да се планира с активното участие на гражданското общество. На гражданите трябва да се предоставят възможности да разкриват проблемите в средата около тях, да предлагат решения и да работят за реалната промяна съобразно с техните действителни нужди.

В отделно приложение следва да бъдат изброени представителите на всяка група граждани. С оглед насърчаване на сътрудничеството между отделните общини и местните общности, при разработването на ОПР/ИПГВР е препоръчително да се включат и **представители на администрацията, бизнеса и гражданското общество от съседни общини**. В случай, че е осигурено такова участие, то също следва да бъде описано в плана.

Процесът на подготовката, съгласуването и приемането на ОПР/ИПГВР са много подробно разписани в **т. 5.1 от Методическите указания:**

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Със заповед на кмета се сформира работна група, която отговаря за подготовката, изготвянето и одобряването на ОПР/ИПГВР. Кметът носи отговорност за цялостната организация и действията по изготвянето на ОПР/ИПГВР. Организационната концепция на работните групи е, че в тях са представени максималният брой засегнати страни, а за останалите се осигурява непрекъснат публичен достъп за информация и възможност за излагане на становища на всички етапи от разработването и реализацията на ОПР/ИПГВР.

Кметът на общината определя начина за изработване на ОПР/ИПГВР - със собствен капацитет и/или с привличане на външни експерти или консултантски фирми, като в този случай организира провеждането на обществена поръчка, в съответствие с изискванията на Закона за обществените поръчки (ЗОП) и съпътстващата го нормативна уредба.

Работната група определя етапите, практическите действия и приема програма - график за изработването на ОПР/ИПГВР.

ОПР/ИПГВР се обсъжда и съгласува със заинтересуваните органи и организации, с икономическите и социалните партньори, както и с физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на общината.

По заповед на кмета на общината се провежда обществено обсъждане на проекта за ОПР/ИПГВР в тази фаза и на ЕО по реда на чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми в случаите, в които такава оценка е била изисквана.

По преценка на работната група, постъпилите предложения и препоръки се отразяват в проекта на ОПР/ИПГВР и по предложение на кмета Общинският съвет го приема и одобрява. Цялата документация на ОПР/ИПГВР е публична, включително протоколите от обсъжданията и срещите на работните групи.

ОПР/ИПГВР се обсъжда и приема от Общинския съвет по предложение на кмета на общината в срок от 3 месеца преди началото на периода на неговото действие, съгласно чл. 37, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗРР.

Одобреният ОПР/ИПГВР се представя за информация пред съответния регионален съвет за развитие в срок до три месеца от неговото приемане от съответния общински съвет.

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ОПР/ИПГВР и решението на общинския съвет за неговото приемане се публикуват на страницата на общината в интернет, както и на портала за обществени консултации на Министерския съвет.

За онагледяване на процеса екипът ни е разработил примерен **План на стратегическо планиране с гражданско участие (Приложение №1)**.

МЕТОДИЧЕСКИТЕ УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА ОБЛАСТНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ (ОСР) ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. дават по-скромна рамка за гражданско участие в разработването и прилагането на този стратегически документ. В т.4.2.8 са описани необходимите действия за прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.

При разработването на Областната стратегия за развитие, както и в процеса на нейното изпълнение, трябва да бъдат осигурени предпоставки за прилагане на принципа за партньорство, публичност и прозрачност на всички етапи при провеждане на политиката за регионално развитие.

В тази част документът следва да съдържа описание на подхода, начина и формите за осигуряване на публична информация относно неговото разработване и прилагане, изпълнение на отговорностите и необходимото институционално взаимодействие, както и мерките за мобилизиране и активно участие на партньорите и гражданите. Описанието накратко следва да представя:

- начина и средствата, чрез които ще бъде информирана обществеността и заинтересованите страни за цялостния процес на изготвяне, съгласуване, приемане, актуализиране, изпълнение и оценка на областната стратегия за развитие
- посланията и комуникационните канали за предоставяне на обществена информация относно необходимостта, характера и целите на планираните действия, потенциалните ползи, резултатите и въздействието от прилагането на стратегията;
- механизма за консултиране в хода на изпълнение на стратегията чрез организиране на публични дискусии, в т.ч. чрез интернет и други форми;
- участието във формални структури за наблюдение на постигнатия напредък по изпълнението на стратегията, за териториално сътрудничество и партньорство, възлагане на независими оценки и проучвания, подготовка на важни проекти с регионално значение и др.

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Част от формалните препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика е **да се използват функционалните възможности на изградения Портал за обществени консултации на Министерски съвет – www.strategy.bg**

Порталът е създаден с обявяването на първата Програма за по-добро регулиране по ОПАК (2008-2010 г.) да бъде основно място за достъп до разнообразна информация за планираните промени в политиките на Република България.

Порталът за обществени консултации по смисъла на Закона за нормативните актове е централна, публична, уеб-базирана информационна система, която осигурява публикуването на проекти на нормативни актове за обществени консултации, изготвени от орган на изпълнителната власт или от орган на местното самоуправление. Целта му е да насърчи и улесни сътрудничеството между граждани, бизнес и неправителствени организации и експерти в държавните институции при формулирането на политиките и разработването на законите.

Порталът е достъпен без ограничения от всяка точка на земното кълбо, като дава възможност за регистрация и заявяване на области на интерес. Всички регистрирани потребители имат достъп до пълния обем документи и данни на портала. Само регистрирани потребители могат да участват в провежданите обществени консултации. Нерегистрираните потребители могат да получат информация за провежданите обществени консултации, но не могат да дават предложения и коментари. Всички заинтересовани страни имат възможността да получат предварителна информация за планираните промени и да дадат своя глас за усъвършенстване на законодателството и политиките. В секция „Стратегически документи“ е представена информация за всички стратегически документи на централно ниво, както и за основните на областно и общинско ниво в Република България. След приключване на обществената консултация, институциите са отговорни за публикуването на документ, в който да опишат резултатите от проведеното обсъждане.

Необяснимо е, защо при тази изградена законова и информационна платформа, възможностите ѝ не се използват!? Само 17% от областните и общинските администрации в Южен централен район са публикували там своите

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

стратегически документи ОСР и ОПР; и само 6% - междинните оценки на тези документи.

Препоръката ни е да се обединят възможностите на Портала за обществени консултации с интернет страниците на администрациите. Законовото изискване е стратегическите документи и техните оценки да се публикуват и на двете места. За да не се администрират две отделни платформи, би могло да се помисли за създаването на софтуерна връзка между тях – например бутон в страницата на администрацията да отвежда директно в менюто за консултация на дадена политика в Портала за обществени консултации.

Следваща формална препоръка, свързана със задължението на администрациите да дават обратна връзка на гражданите за направените от тях предложения, е да се използва тук предложената бланка „Справка за отразяване на забележки и предложения, получени в резултат от обществени консултации на проекта на ОСР / ОПР 2021-2027 г.“ (Приложение №2). Справката би могла да се използва/попълва в хода на целия процес на стратегическо планиране, като обхваща всички предложения/препоръки, дадени в хода на планирането – по време на публичните обсъждания (пресконференции, кръгли маси, фокус групи, кметски/квартални съвети и др.), както и получени по електронен път в хода на онлайн консултациите. Справката следва да се публикува в сайта на администрацията и в Портала за обществени консултации и да се актуализира периодично в процеса на изработването на документа.

2. Неформални препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика

За разлика от формалните препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика, които опират до спазване и прилагане на нормативни изисквания, **неформалните препоръки са продиктувани от един огромен проблем, констатиран в първите дейности по проекта – загубата на доверие в администрацията и държавността!**

Когато липсва доверието, администрацията каквото и да казва, пише, публикува, прави, то не намира сериозен отзвук от страна на гражданите. Наблюдава се отдръпване и намаляване на желанието на гражданите да участват в консултативни процеси, които

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

смятат за формални и предрешени... Това е страшно и не бива да се допуска в правова европейска държава!

Препоръките за повишаване на гражданското доверие, което ще доведе и до по-добро гражданско участие, са свързани на първо място с изпълнение на формалните препоръки за подобряване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на регионалната политика – **прилагане на нормативните изисквания!** Когато гражданите видят и свикнат с отговорното поведение на администрацията, може би и те ще отговорят със същото.

На следващо място, необходимо е **да се популяризира процеса на формулиране на регионални/местни политики**, като се подчертае значението на всяка една от заинтересованите страни, както и бъдещите ползи – в икономически и социален аспект, които могат да се постигнат при по-висока активност и постигане на конструктивен диалог за формулиране на устойчива и обществено призната местна/регионална политика. Необходимо е дори гражданско обучение, държавно регламентирано, за всички зрелостници.

Достъпът до информацията е основополагащ на всички нива на участие на гражданите, бизнеса и неправителствените организации във вземането на решения. Затова трябва да се популяризират възможностите на Портала за обществени консултации, те да се интегрират с интернет страниците на администрациите и да бъдат заедно неразделна част от доброто електронно управление.

Изборът на подходящи (ефективни) форми на гражданско участие в процеса на вземане на решенията, наблюдение и контрол на изпълнението им, съобразени с местната специфика, традиции и структура на населението е ключов за постигането на добър диалог. Препоръчително е комбинирането на различни форми на гражданско участие, за да се обхване най-широк спектър от граждани и мнения.

В периферните общини **ключова фигура за активизиране на гражданското участие и защитаване на интересите на малките общности е кметът на населеното място** – „Селския кмет“. Той е истински представител на своите избиратели и връзката му с тях е силна и действителна. Фигурата на местния кмет се нуждае от подкрепа и утвърждаване в системата на местното самоуправление, като му се предоставят реални

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

възможности, включително финансови, за успешно изпълнение на отговорностите, които има пред своите избиратели.

За повишаване на гражданското участие в процеса на реализация на плановете и стратегиите, както и за повишаване на гражданското доверие като цяло, е необходимо **опростяване на процедурите за участие в проекти**, особено на местните инициативни групи, създадени за прилагане на подхода „Водено общностите местно развитие“.

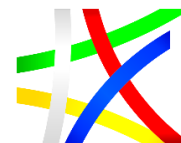
Справедливото разпределение на обществените поръчки също е ключов фактор за стимулиране участието на гражданите и възстановяване на загубеното доверие.

Необходимо е осъществяването на **партньорства между администрацията и гражданите на базата на взаимно доверие и отчетност**.

Належащо е стимулирането на **партньорства между съседни общини с участието на гражданите за реализацията на проектни идеи от взаимен интерес** в областта на подобряване на инфраструктурите, градската среда и услугите.

III. ПРИЛОЖЕНИЯ

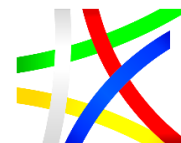
1. План на стратегическо планиране с гражданско участие;
2. Справка за отразяване на забележки и предложения, получени в резултат от обществени консултации на проекта на ОСР / ОПР 2021-2027 г.

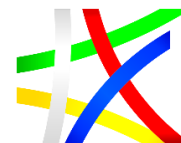
Приложение №1

ПЛАН НА СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ С ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ

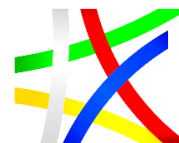
ЕТАПИ НА ПЛАНИРАНЕТО	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
1. Сформиране на работна група, която отговаря за подготовката, изготвянето и одобряването на ОПР/ИПГВР; Избор на изпълнител по правилата на ЗОП.	<ul style="list-style-type: none"> Кмет на община – издава заповед за формиране на работна група; провежда процедура за избор на изпълнител по правилата на ЗОП. 	януари - февруари 2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> Представяне на екипа пред обществеността с данни за контакти; Информация в медиите; Информация на сайта на общината. 	<ul style="list-style-type: none"> Сформирана работна група; Избран изпълнител по правилата на ЗОП; Изготвен план за работа; Информирани граждани - как и към кого могат да отправят предложения.
2. Описание на комуникационната стратегия, на партньорите и заинтересованите страни и формите на участие в подготовката и изпълнението на ОПР/ИПГВР при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност	<ul style="list-style-type: none"> Ръководител на работната група, експерти в различните области; Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	февруари - март 2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> Публикуване на информация в медиите, в сайта на общината, на информационни табла за началото на процеса на стратегическо планиране и даване на възможност на гражданите за заявяване на интерес за участие в него чрез предоставяне на електронна поща, на която да бъдат информирани и канени за участие в различните форми за участие в процеса; Изготвяне на списък/ци с потенциалните участници в процеса на разработване и изпълнение на ОПР - граждански организации, обществени съвети, кметски съвети, квартални съвети, профсъюзи и професионални организации, академици и местни личности с експертиза в определена област, граждани, заявили желание. <i>*Могат да бъдат групирани във фокус групи.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Изготвена комуникационна стратегия; Изготвени списъци със заинтересовани страни (които могат да бъдат текущо допълвани и актуализирани).

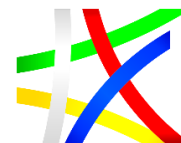
ЕТАПИ НА ПЛАНИРАНЕТО	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
<p>3. Анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната територия</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ръководител на работната група, експерти в различните области; Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	<p>март - май 2020 г.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Теренни проучвания (на място, чрез анкети или фокус групи) на специфичните характеристики на отделните територии, населени места или части от тях, чрез които следва да се съберат данни или информация, за които няма налични официални източници, но са важни за идентифициране на основните процеси, които протичат на съответната територия, както и за разкриване на нейния специфичен потенциал за развитие; Публикуване на информация в медиите за извършване на проучванията и как гражданите биха могли да вземат участие в тях; Публикуване в сайта на общината на съобщение и анкета; Поставяне на съобщение и анкети за попълване в центровете за услуги и информация на гражданите. 	<ul style="list-style-type: none"> Проведени теренни проучвания с гражданите; Проведено анкетно проучване; Изготвен анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната територия.
<p>4. Формулиране на визия, цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027 г.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ръководител на работната група, експерти в различните области; Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	<p>април-май 2020 г.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Публикуване на информация в медиите за процеса и как гражданите биха могли да вземат участие в него; Публикуване в сайта на общината на съобщение и анкета (може да бъде обща анкета с предходния етап); Организиране на публично обсъждане/ кръгла маса/ обществен форум/ конференция на бъдещето/ планиране с участие за обсъждане на визията, целите и приоритетите на ОПР/ИПГВР, <i>*като задължително се канят кметовете и кметските наместници на населените места.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Информирани граждани; Изработени, обсъдени и приети визия, цели и приоритети на ОПР.

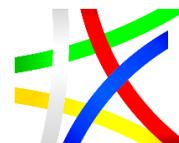
ЕТАПИ НА ПЛАНИРАНЕТО	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
5. Определяне на приоритетни зони за въздействие	<ul style="list-style-type: none"> Ръководител на работната група, експерти в различните области; Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	май 2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> Организиране на работна среща между назначената работна група и избрания изпълнител за определяне на приоритетните зони за въздействие в общината на база на Анализа на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната територия и набелязаните визия, цели и приоритети за развитие за периода 2021-2027; Публикуване на информация в медиите и в сайта на общината за взетите решения. 	<ul style="list-style-type: none"> Определени приоритетни зони за въздействие
6. Изработване на Програма за реализация на ОПР/ИПГВР и описание на интегрирания подход за развитие	<ul style="list-style-type: none"> Ръководител на работната група, експерти в различните области; Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	май-юни 2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> Набиране на предложения от гражданите за мерки, дейности и конкретни проектни идеи за включване в Програма за реализация на ОПР/ИПГВР; Организиране на процес на обществено обсъждане на мерките и проектните идеи – във фокус групи, тематични работни срещи, квартални съвети и в малките населени места, завършващо с обща дискусия (препоръчителен формат отново е Обществен форум или Конференция на бъдещето). <i>*Важно е гражданите да не останат с впечатлението, че всичко е вече решено, а предложените мерки и проектни идеи действително да подлежат на доразвиване и включване в Програмата за реализация на плана.</i> Отразяване на процеса в медиите и на сайта на общината - преди и след обсъждането; Даване на обратна връзка на гражданите за направените от тях предложения. 	<ul style="list-style-type: none"> Изработена Програма за реализация на ОПР/ИПГВР; Подадена обратна връзка на гражданите за направените от тях предложения.

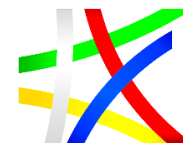
ЕТАПИ НА ПЛАНИРАНЕТО	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
7. Набелязване на мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптация към вече настъпилите промени	<ul style="list-style-type: none"> Ръководител на работната група, експерти в различните области; Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	май-юни 2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> Аналогични на предходните дейности. Двата етапа могат да бъдат обединени. 	<ul style="list-style-type: none"> Набелязани мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптация към вече настъпилите промени; Подадена обратна връзка на гражданите за направените от тях предложения.
8. Определяне на необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ОПР/ИПГВР	<ul style="list-style-type: none"> Ръководител на работната група, експерти в различните области; Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	юли 2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> Разглеждане на целия проект на документа на експертен съвет и определяне на необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ОПР/ИПГВР. 	<ul style="list-style-type: none"> Определени необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ОПР/ИПГВР

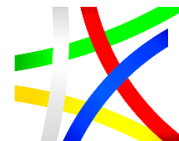
ЕТАПИ НА ПЛАНИРАНЕТО	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
9. Цялостно завършване и обсъждане на плана с гражданите	<ul style="list-style-type: none"> • Кмет/ зам.-кмет на общината; • Ръководител на работната група, експерти в различните области; • Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	август - септември 2020 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Публикуване на проекта на документа на интернет страницата на общината и в Портала за обществени консултации на Министерски съвет www.strategy.bg *За минимум 30 работни дни (6 седмици) за онлайн консултации. Бихте могли да предвидите по възможност повече време, тъй като 30 работни дни е срок, който е под минимума, считан за добра практика в Европа. • Публикуването на проекта на документа на интернет страницата на общината и в Портала за обществени консултации на Министерски съвет www.strategy.bg трябва да бъде съпроводено с публикуването на съобщение/новина в медиите, в сайта на общината, на информационни табла и изпратено на мейл-листа на заявилите желание за това граждани в предходните етапи и визирани в Комуникационната стратегия; • Заключително обществено обсъждане. 	<ul style="list-style-type: none"> • Изработен в партньорство с гражданите ОПР/ИПГВР 2021-2027 г.

ЕТАПИ НА ПЛАНИРАНЕТО	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
<p>10. Извършване на предварителна оценка на плана с помощта на независим консултант, при спазване на изискванията по ЗОП (прогнозна оценка за въздействието върху процесите на социално-икономическото развитие на общината + Екологична оценка при необходимост)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Кмет/ зам.-кмет на общината; • Ръководител на работната група, експерти в различните области; • Избран изпълнител по правилата на ЗОП. 	<p>август - септември 2020 г.</p>	<p><i>*Предварителната оценка се извършва, когато проектът на ОПР/ИПГВР е готов и публикуван за обществено обсъждане (за минимум 30 работни дни). Тогава кметът на общината уведомява МОСВ/съответната РИОСВ за разработването му и ако това бъде изискано, възлага извършване на екологична оценка (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Представяне на резултатите от предварителната оценка по време на заключителното обществено обсъждане на проекта на ОПР/ИПГВР. 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализирано и оценено въздействието на ОПР/ИПГВР върху социално-икономическото развитие и околната среда на общината; • Разработен и публикуван доклад от предварителната оценка.
<p>11. Приемане на ОПР/ИПГВР от ОбС</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Кмет/ зам.-кмет на общината; • Ръководител на работната група, експерти в различните области; • Избран изпълнител по правилата на ЗОП; • Общински съвет. 	<p>септември -октомври 2020 г.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Приемане на ОПР/ИПГВР заедно с предварителната оценка, неразделна част от него, от Общински съвет; • Публикуване на приетия ОПР/ИПГВР заедно с предварителната оценка, неразделна част от него, на интернет страницата на общината и в Портала за обществени консултации на Министерски съвет www.strategy.bg 	<ul style="list-style-type: none"> • Приет с обществено одобрение ОПР/ИПГВР 2021-2027 г. *3 месеца преди началото на неговото действие, съгласно чл. 37, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗРР

ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОПР/ИПГВР	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
1. Изпълнение на ОПР/ИПГВР и наблюдение на изпълнението	<ul style="list-style-type: none"> • Кмет/ зам.-кмет на общината; • Ръководител на работната група, експерти в различните области; • Общински съвет. 	2021 - 2027 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Гражданите имат възможност да участват в изпълнението на ОПР/ИПГВР като партньори на администрацията или чрез реализацията на техни частни бизнес и социални проекти; • Текущото наблюдение на изпълнението се материализира в Годишните доклади за наблюдение на изпълнението на ОПР/ИПГВР, които се изготвят и представят пред Общински съвет до 31 март (чл.91, ал.4 от ППЗРР); • Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на ОПР/ИПГВР е публичен и се оповестява на страницата на общината в интернет (чл.91, ал.5 от ППЗРР); • Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие се изпраща на председателя на областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното одобряване (чл.91, ал.7 от ППЗРР) • Публикуване на текуща информация за резултатите от изпълнението на различни проекти и дейности от Програмата за реализация на плана в сайта на общината и в различни медии. 	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурено гражданско участие в изпълнението и наблюдението на ОПР/ИПГВР.

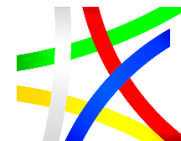
ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОПР/ИПГВР	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
2. Междинна оценка за изпълнението и актуализация на плана при необходимост	<ul style="list-style-type: none"> • Кмет/ зам.-кмет на общината; • Ръководител на работната група, експерти в различните области; • Избран изпълнител по правилата на ЗОП; • Общински съвет. 	2024 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Публикуване на информация в медиите, в сайта на общината, на информационни табла за извършването на междинна оценка; • Информирание на гражданите, заявили интерес за участие в процеса на стратегическо планиране и наблюдение чрез предоставяне на електронна поща, на която да бъдат информирани и канени за участие в различните форми за участие в процеса – изпращане на информация на мейл-листа; • Провеждане на анкетно проучване сред гражданите; • Внасяне на междинната оценка за обсъждане и одобряване от Общински съвет (чл.42, ал.1 от ППЗРР); • Публикуване на междинната оценка на интернет страницата на общината и в Портала за обществени консултации на Министерски съвет www.strategy.bg (чл.42, ал.2 от ППЗРР). 	<ul style="list-style-type: none"> • Извършена оценка на изпълнението на плана през изтеклия период с участие на гражданите; • Формулирани предложения и препоръки за оставащия период на изпълнение на плана в партньорство със заинтересованите страни.

ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОПР/ИПГВР	ОТГОВОРНИК	СРОК	ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	РЕЗУЛТАТ
3. Последваща оценка на изпълнението на ОПР/ИПГВР	<ul style="list-style-type: none"> • Кмет/ зам.-кмет на общината; • Ръководител на работната група, експерти в различните области; • Избран изпълнител по правилата на ЗОП; • Общински съвет. 	2028 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Публикуване на информация в медиите, в сайта на общината, на информационни табла за извършването на последваща оценка; • Информирание на гражданите, заявили интерес за участие в процеса на стратегическо планиране и наблюдение чрез предоставяне на електронна поща, на която да бъдат информирани и канени за участие в различните форми за участие в процеса – изпращане на информация на мейл-листа; • Провеждане на анкетно проучване сред гражданите; • Внасяне на последващата оценка за обсъждане и одобряване от Общински съвет (чл.42, ал.1 от ППЗРР); <p>Публикуване на последващата оценка на интернет страницата на общината и в Портала за обществени консултации на Министерски съвет www.strategy.bg (чл.42, ал.2 от ППЗРР).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Извършена оценка на цялостното изпълнение на плана с участие на гражданите; • Формулирани предложения и препоръки за новия програмен период в партньорство със заинтересованите страни.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Приложение №2

СПРАВКА
за отразяване на забележки и предложения, получени в резултат от обществени консултации на проекта на ОСП /
ОПР 2021-2027г.

№	ПОДАТЕЛ	ДАТА И НАЧИН НА ПОДАВАНЕ	ЗАБЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ	СТЕПЕН НА ПРИЕМАНЕ*	КОМЕНТАР, НАЧИН И МЯСТО НА ОТРАЗЯВАНЕ

*Приема се / Приема се със забележки/корекции / Не се приема

Документът е изготвен по проект №BG05SFOP001-2.009-0066 „Бъдещето е във Ваши ръце“ на „Фондация за прозрачни регламенти“, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.